

EXERCICI DE LA PROFESSION D'ENGINYERIA INDUSTRIAL A ITÀLIA

A Itàlia la professió està regulada i té atribucions professionals.

Els requisits són diferents en funció si l'activitat es desenvolupa de manera estable i continuada a Itàlia (règim d'establiment) o si els serveis es presten de manera temporal i ocasional sense abandonar el país d'origen (règim de lliure prestació de serveis).

1) Exercici de la professió en règim d'establiment

Itàlia reconeix els títols professionals dels països de la Unió Europea per aplicació de la Directiva 2005/36/CE, transposada pel Decret legislatiu núm. 206/2007. L'autoritat italiana competent pot subordinar el reconeixement a una mesura compensatòria (examen d'integració o pràctiques d'adaptació). A la pàgina <http://www.cimea.it/it/servizi/procedure-di-riconoscimento-dei-titoli/riconoscimento-professionale.aspx> es pot consultar la llista de les professions regulades a Itàlia i les corresponents autoritats competents.

Per adquirir plenes atribucions professionals també és obligatòria la pertinença a l'Ordine degli Ingegneri (hi ha una per cada província) i la inscripció a l'Albo degli Ingegneri. (<https://www.cni.it/albo-unico>).

Tant l'Ordine com l'Albo comprenen tots els enginyers de tots els nivells i totes les especialitats, però per inscriure's no n'hi ha prou amb el simple títol universitari, hi ha, a més, un requisit addicional establert a la mateixa Constitució Italiana per a totes les professions regulades: "L'Abilitazione" per a l'exercici ple de la professió, que consisteix en la superació d'un Examen d'Estat. Aquest examen no és obligatori per qui treballi en una empresa no relacionada amb projectes i estudis similars i no necessiti signar documents tècnics oficials.

L'Examen d'Estat consta de tres parts, una primera, escrita, sobre aplicacions dels coneixements a la professió que es fa mitjançant dues proves una sobre continguts de caràcter general d'enginyeria i una altra sobre continguts de l'especialitat; una segona part oral sobre aplicacions a la professió que incideix sobretot en els codis i reglaments, i una tercera que consisteix a desenvolupar davant del tribunal un projecte tècnic proposat per aquest. L'Examen d'Estat és diferent per a les Laurea (de 3 anys) i les Laurea magistrale (de 5 anys). Tot i no formar part del "títol universitari" els exàmens es realitzen a les universitats i són a càrrec d'una comissió mixta en què figuren professors de la universitat corresponent,

L'Albo, es divideix per províncies, està dividit en dues seccions la "A" per als que han cursat la Laurea magistrale, que s'anomenen Ingegneri i la "B" per als que han cursat la Laurea (trienal), que s'anomenen Ingegneri iunior. Alhora cada secció està dividida en 3 sectors tant per a la secció A com per a la B. Cada sector alhora es divideix en classes, que es corresponen amb els diplomes universitaris de l'especialitat. Per a la secció A els sectors i les seves classes són ;

- a. Ingegneri civili ed ambientali. (Engloba 3 classes: architettura ed ingegneria edile, ingegneria civile, ingegneria per l'ambiente i per il territorio).

- b. Ingegnere industrial. (Engloba 10 classes: ingenieries aerospaziale i astronàutica, biomèdica, química, dell'automazione, elettrica, energètica i nuclear, gestional, mecànica, naval, del material).
- c. Ingegnere dell'Informazione (Engloba 3 classes : ingegnerias electrònica, informàtica, delle telecomunicazioni).

Per a la secció B (Ingegnere iunior), els sectors són els mateixos que per a la secció A, però cada sector té més classes.

Antigament una vegada superat l'Examen d'Estat qualsevol Ingegnere o Ingegnere iunior podia inscriure's a l'Albo en qualsevol dels tres sectors de la seva secció a elecció, o fins i tot es podia inscriure a tots tres. Després de l'última reforma de l'any 2001 (decreto DPR 2001), s'haurà d'inscriure al sector que englobi la seva classe (especialitat).

A l'esmentat decret es defineixen també les característiques de les especialitzacions en els tres sectors a, b, c i els treballs més comunament relacionat amb cadascuna.

No obstant, això no afecta les atribucions professionals dels Ingegnere que són generals. Això s'aclareix a les sentències del consell d'estat 1473/2009 i 686/2012 que estableixen que la relació de característiques principals de les activitats professionals dels sectors no suposa cap intenció de limitar exclusivament cap atribució als pertanyents a aquest sector ja es tracti de titulats anteriors a l'any 2001 o posteriors. Projectar és una atribució general que tenen els Ingegnere a Itàlia i que són extensíssimes i inclouen les que a Espanya tenen els Arquitectes. La sentència esmentada fa una referència a l'ètica professional per a l'autolimitació si no es té prou experiència, però en termes molt menys contundents que els codis ètics americans.

Un tema que no està ben resolt, és la delimitació entre les atribucions dels ingegnere (que les tenen totes) i els ingegnere iunior (que les tenen limitades) i fins i tot entre les d'aquests i els geòmetres i periti edile que són tècnics amb estudis de formació professional que tenen atribucions fins i tot per projectar edificis, "modestos", sobretot habitatges (de fins a 2 plantes i 5000 m3 de volum (vegeu DDL 1865 Vicari).

Si bé la convalidació d'un títol d'enginyeria espanyol, de grau o de màster, a un títol italià és quasi automàtica, no ho és la inscripció a l'Albo, perquè s'al·lega que hi ha diferències substancials entre les formacions requerides a Itàlia i a Espanya atès que cal superar l'Examen d'Estat. Tot i així, qui ha estat col·legiat a Espanya i ha visat documentació tècnica durant dos anys, com a mínim, en quantitat que s'estimi suficient, es podria inscriure a l'Albo sense més tràmit.

També l'Agència de Qualificació dels Professionals de l'Enginyeria (AQPE), entitat que agrupa la majoria de col·legis d'enginyeria catalans, té signat amb l'Agenzia Nazionale per la Certificazione volontat delle Competenze degli Ingegneri (ANCVCI), un conveni de reconeixement mutu que facilita la internacionalització dels enginyers certificats per AQPE per exercir la professió a Itàlia i viceversa. Amb aquest acord es facilita el reconeixement dels certificats emesos per AQPE i per ANCVCI, reduint les barreres professionals i equiparant les certificacions Professional Engineer i CERT'ing.

<https://www.aqpe.org/signatura-de-lacord-de-reconeixement-mutu-dels-professional-engineers-de-laqpe-a-italia/>

2) Exercici de la professió en règim de lliure prestació de serveis

Un enginyer industrial legalment establert a Espanya pot exercir la lliure prestació de serveis a Itàlia amb caràcter temporal i ocasional, sense necessitat de passar pel tràmit de reconeixement del títol.

Ara bé, abans d'exercir a Itàlia haurà d'enviar una declaració prèvia a l'Autoritat italiana competent.

La declaració té una validesa de 18 mesos, transcorreguts els quals cal tornar a presentar la declaració en cas de continuar prestant serveis temporals i ocasionals a Itàlia.

En la declaració prèvia és necessari indicar:

- Nom i cognoms
- Dades de contacte: adreça, telèfon, correu electrònic, etc.
- Nacionalitat
- Professió per a la qual està legalment establert al país d'origen i professió que té la intenció d'exercir a Itàlia
- Informació sobre cobertures d'assegurances o mitjans similars de protecció personal o col·lectiva de la responsabilitat professional.

El professional haurà d'adjuntar a la declaració prèvia la següent documentació:

- Certificat o còpia d'un document que acrediti la nacionalitat
- Certificat de l'autoritat competent del país d'origen que acrediti que el prestador està legalment establert en aquest Estat en el qual pot realitzar l'activitat de què es tracta a causa de l'absència d'elements que prohibeixin aquest exercici fins i tot temporalment
- Acreditació de qualificacions professionals

Trobareu més informació a:

[Dipartimento per gli Affari Europei - Libera prestazione di servizi](#)

https://www.mimit.gov.it/it/?option=com_content&view=article&id=2031640